RÅDETS HENSTILLING

af 12. juli 2011

om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2011 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks opdaterede konvergensprogram for 2011-2014

(2011/C 212/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker [1], særlig artikel 9, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som har hørt Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Den 26. marts 2010 godkendte Det Europæiske Råd Kommissionens forslag til en ny strategi for vækst og beskæftigelse, Europa 2020, baseret på en øget koordinering af de økonomiske politikker, som vil fokusere på nøgleområder, hvor der skal gøres en særlig indsats for at øge Europas potentiale for bæredygtig vækst og konkurrenceevne.

(2) Den 13. juli 2010 vedtog Rådet en henstilling om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker (2010-2014) og den 21. oktober 2010 en afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker [2], som tilsammen udgør de »integrerede retningslinjer«. Medlemsstaterne blev opfordret til at tage de integrerede retningslinjer i betragtning i deres nationale økonomiske politik og beskæftigelsespolitik.

(3) Den 12. januar 2011 vedtog Kommissionen den første årlige vækstundersøgelse, som markerer starten på en ny cyklus med økonomisk styring i EU og det første europæiske halvår med forudgående og integreret politisk samordning, som er forankret i Europa 2020-strategien.

(4) Den 25. marts 2011 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne for finanspolitisk konsolidering og strukturreformer (i overensstemmelse med Rådets konklusioner af 15. februar og 7. marts 2011 og i forlængelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse). Det understregede behovet for at prioritere genopretning af sunde budgetter og finanspolitisk holdbarhed, nedbringelse af ledigheden ved hjælp af arbejdsmarkedsreformer og nye bestræbelser på at øge væksten. Det opfordrede medlemsstaterne til at omsætte disse prioriteter til konkrete foranstaltninger, der skal medtages i deres stabilitets- eller konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer.

(5) Den 29. april 2011 afleverede Den Tjekkiske Republik sit nationale reformprogram for 2011 og den 5. maj 2011 sin 2011-opdatering af konvergensprogrammet for perioden 2011-2014. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

(6) Den globale finanskrise var et alvorligt slag for væksten i BNP og beskæftigelsen i Den Tjekkiske Republik, grundet den tjekkiske økonomis åbenhed mod samhandel. Som følge af faldende eksport og indenlandske investeringer faldt det reale BNP med 4,1 % i 2009. Ledigheden steg betydeligt fra 4,4 % i 2008 til 7,3 % i 2010, og beskæftigelsesfrekvensen faldt med to procentpoint mellem 2008 og 2010. Den store påvirkelighed over for den internationale handel og et hurtigt opsving hos Den Tjekkiske Republiks vigtigste samhandelspartnere har dog til gengæld medført, at væksten i det reale BNP relativt hurtigt er steget til 2,3 % i 2010, og fortsat vil give grundlag for et moderat opsving.

(7) Baseret på vurderingen af det opdaterede konvergensprogram i henhold til forordning (EF) nr. 1466/97 er Rådet af den opfattelse, at de makroøkonomiske antagelser, der danner grundlag for konvergensprogrammet, er plausible i programmets to første år, og optimistiske i de følgende år, når de vurderes i forhold til Kommissionens mellemsigtede fremskrivninger af det potentielle output i

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

[2] Opretholdt for 2011 ved Rådets afgørelse 2011/308/EU af 19. maj 2011 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (EUT L 138 af 26.5.2011, s. 56).

henhold til den i fællesskab aftalte metode. Konvergensprogrammet bygger på en lavere vækstfremskrivning for 2012 sammenlignet med Kommissionens tjenestegrenes prognose fra foråret 2011, der hovedsageligt skyldes et yderligere vedvarende fald i de reale offentlige udgifter til forbrug, som der ikke er taget højde for i Kommissionens prognose ved uændret politik for 2012. Ifølge konvergensprogrammet falder det offentlige underskud til under 3 % af BNP i 2013 og derefter yderligere til 1,9 % af BNP i 2014. Den planlagte konsolidering bygger primært på udgiftsbegrænsninger. De foreslåede foranstaltninger er overordnet set tilstrækkelige til, at det mål, Rådet har henstillet til, bliver nået i 2013, men det faktiske resultat for budgettet af de i konvergensprogrammet præsenterede foranstaltninger er behæftet med risici. Desuden synes virkeliggørelsen af målene for konvergensprogrammets sidste år at forudsætte gunstige konjunkturer og yderligere effektivitetsgevinster i den offentlige administration, som det kan vise sig mere og mere vanskeligt at realisere. Det mellemfristede budgetmål vil ifølge konvergensprogrammet først blive nået efter programmets afslutning. Den årlige finanspolitiske indsats ligger en smule under 1 % af BNP i perioden 2010-2013 i overensstemmelse med Rådets henstilling af 2. december 2009 i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

(8) Konvergensprogrammets klare mål er at bringe underskuddet i de offentlige finanser ned under 3 % af BNP i 2013. Vanskeligheden ligger i at sørge for, at de foranstaltninger, som underskudsreduktionen i 2011-2013 og i de følgende år hviler på, ikke skader væksten på lang sigt, først og fremmest ved at skåne udgifterne til uddannelse og offentlig F&U, og at de giver en tilstrækkelig stødpude mod udgiftsstigninger, der følger af den demografiske udvikling.

(9) I strategien for budgetkonsolidering indgår der foranstaltninger, der indvirker på momsindtægterne, idet den laveste momssats efter planen skal sættes op i 2012 og 2013, mens den højeste momssats skal sættes ned i 2013. Regeringen har ligeledes til hensigt at øge antallet af momspligtige firmaer fra 2013. Ifølge konvergensprogrammet skulle disse ændringer føre til en stigning i skatteindtægterne på 0,7 % af BNP i 2012 og endnu 0,1 % af BNP i 2013. Derudover synes der et være mulighed for yderligere at øge indtægterne fra indirekte skatter, som i 2010 var på 11,8 % af BNP, sammenlignet med EU-gennemsnittet på 13,4 %, og dermed flytte nogle skatter væk fra arbejdskraften. Den planlagte skattereform vil fokusere på dette emne. Endvidere anslås det, at forskellen mellem de faktiske momsindtægter og den teoretiske momsbelastning ligger noget højere end EU-gennemsnittet, hvilket understreger behovet for foranstaltninger, der forbedrer overholdelsen af skattereglerne. Med henblik herpå har Den Tjekkiske Republik introduceret nye foranstaltninger i 2011, der sigter med at tackle momssvig og reducere skatteundgåelse.

(10) Eftersom fremskrivningerne viser, at aldringens virkninger for budgettet kommer til at ligge et godt stykke over EU-gennemsnittet, er en reform af pensionssystemet vigtigt. Regeringen har fremlagt to forslagspakker. Den første pakke, der drejer sig om den offentlige Pay-As-You-Go-ordning, der har haft underskud siden 2009, ventes godkendt af parlamentet i september 2011. En af foranstaltningerne i den er en forhøjelse af den lovmæssige pensionsalder, som i 2041 vil være 66 år og 8 måneder for både mænd og kvinder, der er født i 1975. For hver efterfølgende aldersgruppe, vil pensionsalderen stige med 2 yderligere måneder uden en forudbestemt grænse. Disse parametriske reformer bør hjælpe til at løse problemet med den finanspolitiske holdbarhed, men viser sig måske at være utilstrækkelige til at løse de problemer, som det demografisk pres medfører. Den anden pakke af foranstaltninger, som endnu ikke er godkendt af regeringen, skulle bestå i, at der i 2013 oprettes en supplerende frivillig privat ordning med det formål at skabe større spredning i pensionsindkomsterne og understøtte deres fremtidige tilstrækkelighed ved at fremme den private opsparing. Som ordningen er foreslået udformet, er der imidlertid kun ringe incitament til at blive tilsluttet til den, og det kan tværtimod øge det langsigtede pres, der er beskrevet ovenfor. Det er også nødvendigt at gøre systemet effektivt ved, at sådanne pensionsfondes driftsomkostninger bliver analyseret nøje og holdt så lave som muligt.

(11) Arbejdsmarkedet opfattes som moderat fleksibelt og har inden den globale finanskrise ikke vist tegn på at fungere uhensigtsmæssigt. Men der er nogle tydelige strukturelle svagheder. Et af de vigtigste problemer er, at kvinder med børn har meget vanskeligt ved at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter barselsorlov. Spørgsmålets vigtighed understreges af dets følger for økonomien som helhed, nemlig længere perioder uden arbejde, stor forskel mellem kønnenes beskæftigelsesfrekvens og det største løngab mellem kønnene. Trods regeringens bestræbelser på at give forældrene friere valg med hensyn til barselsorlovens længde er en hurtig tilbagevenden til arbejdet fortsat vanskelig. Problemets årsag er dels, at firmaerne er temmelig uvillige til at tilbyde deltidsansættelse, hvilket i andre medlemsstater ofte benyttes af arbejdstagere med små børn, dels at prismæssigt overkommelige børnepasningsmuligheder kun er til rådighed i begrænset omfang. Det nationale reformprogram identificerer en række konkrete foranstaltninger til at øge børnepasningsmuligheder, især for børn under tre år.

(12) Den samlede arbejdsløshedsprocent er stadig et godt stykke under EU-gennemsnittet, ligesom langtidsledigheden, selvom sidstnævnte har været stigende som følge af krisen, især blandt de 20-29-årige. De dårligt uddannede og andre lavtlønnede har meget vanskeligt ved at finde arbejde. Udgifter til den aktive arbejdsmarkedspolitik og deltagelsen i regelmæssige aktiveringsforanstaltninger bør forhøjes og disse foranstaltninger bør målrettes bedre.

(13) Ineffektiviteten i den offentlige administration, som er en belastning for erhvervsmiljøet, vil implementering af eksisterende strategier kunne ændre på. Regeringen igangsatte i 2007 en plan for »bedre lovgivning« og en antikorruptionsstrategi for perioden 2011-2012. Der varsles foranstaltninger, der har stor betydning for en forbedring af kvaliteten af Den Tjekkiske Republiks lovgivning, som ifølge internationale undersøgelser ligger under EU-gennemsnittet, og en forøgelse af tilliden hos virksomhederne. Det er vanskeligt at skabe stabilitet i den offentlige administration, da dens effektivitet hæmmes af hyppige og omfattende reorganisationer. Med det for øje har det stor betydning, at den lov om offentligt ansatte, som er blevet udsat gentagne gange, bliver vedtaget. Regeringen har for nylig vedtaget foranstaltninger, der skal gøre offentlige indkøb mere gennemsigtige. Et element i lovgivningen, nemlig den særlige type aktier, som giver mulighed for fuldstændig anonym formueoverførsel kræver opmærksomhed.

(14) Krisen anses for at have indvirket negativt på vækstpotentialet. Til trods for, at en stor andel af de unge er tilmeldt på universiteterne, er det vigtigt at forbedre den menneskelige kapital, men det hæmmes af, at uddannelsernes kvalitet er utilstrækkelig; eksempelvis rangerer Den Tjekkiske Republiks højere uddannelsessteder lavt i internationale undersøgelser. Desuden ligger udgifterne pr. studerende blandt den laveste fjerdedel af medlemsstaterne regnet i sammenlignelige priser, og de ligger særlig lavt for grundskoleniveauet. I det nationale reformprogram er der skitseret foranstaltninger for alle uddannelsestrin. Der har i flere år været en kompleks reform af de højere uddannelser undervejs. Det er af hensyn til konkurrenceevnen og innovationsevnen vigtigt at sikre et effektivt system for højere uddannelser på et højt kvalitetsniveau.

(15) Kommissionen har vurderet konvergensprogrammet og det nationale reformprogram. Den har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Den Tjekkiske Republik, men også til, i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU's regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i EU, ved at der fra EU-niveau ydes bidrag til kommende nationale beslutninger. På den baggrund finder Kommissionen, at fokus bør holdes fast på en finanspolitisk konsolidering, samtidig med at de vækstfremmende udgifter fredes. De offentlige finansers langsigtede holdbarhed afhænger i vid udstrækning af, om den nødvendige pensionsreform kan gennemføres nu. Det er helt afgørende at øge erhvervsfrekvensen, især kvindernes, og beskæftigelsesmulighederne for de langtidsledige. Det er af største betydning for konkurrenceevnen, at der tages yderligere skridt til at forbedre de offentlige tjenester og lovgivningen og øge de højere uddannelsers kvalitet.

(16) På baggrund af denne vurdering og under hensyntagen til Rådets henstilling af 2. december 2009 i medfør af artikel 126, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har Rådet undersøgt 2011-opdateringen af Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram, og Rådets udtalelse ([1]) afspejles især i henstilling 1) og 2) nedenfor. Under hensyntagen til Det Europæiske Råds konklusioner af 25. marts 2011 har Rådet gennemgået Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram,

HENSTILLER, at Den Tjekkiske Republik træffer foranstaltninger i perioden 2011-2012 med henblik på at:

1. Implementere den planlagte konsolidering i 2011 og træffe permanente foranstaltninger, hvis nødvendigt, til at modvirke eventuelle indtægtsfald og udgiftsskred. Vedtage finanspolitiske foranstaltninger som planlagt i konvergensprogrammet for 2012, og understøtte målsætningen for 2013 med mere specifikke foranstaltninger. Med forbehold heraf, undgå nedskæringer af vækstfremmende udgiftsposter. Forbedre effektiviteten i offentlige investeringer og fortsætte bestræbelser på at udnytte de foreliggende muligheder for forøgelse af de indirekte skatteindtægter flytte skattebyrden væk fra arbejde, samtidig med at overholdelsen af skattelovgivningen forbedres og skatteundgåelse reduceres. Sikre en gennemsnitlig finanspolitisk indsats på 1 % af BNP i perioden 20010-2013 i overensstemmelse med Rådets henstillinger om korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, hvilket vil gøre det muligt, med en tilstrækkelig margen, at overholde tidsfristen 2013, som fastsat i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

2. Gennemføre den planlagte pensionsreform, som kan forbedre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt og sikre tilstrækkelige pensioner i fremtiden. Yderligere indsats bør rettes mod yderligere ændringer af den offentlige ordning, for at sikre at systemet ikke er kilde til finanspolitisk ubalance i fremtiden og oparbejdning af private opsparinger. Med henblik på at øge den faktiske pensionsalder, kan foranstaltninger så som at knytte the lovbestemte pensionsalder med den forventede levetid overvejes. Sikre, at den påtænkte ordning kan tiltrække deltagere fra en bred kreds og udformes med lave og gennemsigtige administrative omkostninger.

3. Øge erhvervsfrekvensen ved at stille flere og billigere børnepasningsordninger til rådighed, hvilket vil fjerne en af hindringerne for, at forældre med småbørn kan vende tilbage til arbejdsmarkedet. Skabe flere muligheder for mere fleksible ansættelsesforhold, såsom deltidsarbejde, samtidig med at de gøres mere attraktive.

([1]) Jf. artikel 9, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97.

4. Forbedre den offentlige arbejdsformidling, så den kan tilbyde bedre og mere effektiv uddannelse, bedre hjælp til jobsøgning og mere individuel behandling, ved at lade programmidlerne afhænge af resultaterne. indføre skræddersyede uddannelsesprogrammer for de ældre arbejdstagere, de unge, de lavtkvalificerede arbejdstagere og andre svage grupper, i samarbejde med de interesserede parter.

5. Træffe de nødvendige foranstaltninger til at forbedre den offentlige service på områder med stor betydning for erhvervsmiljøet. Fremskynde. i den forbindelse implementeringen af antikorruptionsstrategien i overensstemmelse med de fastsatte mål, og vedtaget loven om offentlige ansatte for at fremme større stabilitet og effektivitet i den offentlige administration, og tage skridt til at behandle spørgsmålet om anonym aktiebesiddelse.

6. Forbedre de højere uddannelser ved, at der oprettes et gennemsigtigt system for kvalitetsmæssig vurdering af akademiske institutioner, som har forbindelse til institutionernes finansiering.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. juli 2011.

På Rådets vegne

J. VINCENT-ROSTOWSKI

Formand